

A Ezdráš, učený v zákone, stál na vyvýšenom drevenom rečništi, ktoré spravili na tú vec. ... vyučovali ľud zákonu. A ľud stál na svojom mieste. A čítali z knihy, zo zákona Božieho, zrozumiteľne, vykladajúc zmysel. A tak rozumeli ľudia tomu, čo sa čítalo.

Nehemiáš 8:4–8

Otázku porozumenia skutočného významu Božieho slova treba brať vážne. Keď sme o tejto téme uvažovali v predchádzajúcich článkoch (pozri Solas číslo 6, jar 2010, strana 37, „Dôležitosť vykladania Písma“ a Solas číslo 7, leto 2010, strana xy, „Princípy porozumenia významu Božieho slova“), snažil som sa vysvetliť, prečo je dôležité, aby sme správne narábali s Písmom. Zdôraznili sme si, že porozumieť Božiemu slovu je dôležité, pretože vtedy, keď správne rozumieme významu Božieho slova, moc Božieho slova je uvoľňovaná.

Tretia dôležitá časť v téme *Vykladanie Božieho slova*, ktorá je predmetom tohto článku, je aplikovanie významu Božieho slova do praktického života. Inými slovami: Čo musím veriť a ako musím žiť, ako dôsledok toho, čo hovorí Božie slovo. Je to otázka aplikácie poznaného do praxe. Je to o tom, ako byť zmenený Božím slovom. Je to zmena myslenia a zmena života.

Prorok Izaiáš povedal tieto slová: Boh pohliadne na toho, kto je chudobného ducha (v zmysle: zbiedeného, skrúšeného ducha), a kto sa trasie pri mojom slove. Trasenie sa pri Božom slove – je to cítenie moci Božieho slova, je to rešpekt voči Božiemu slovu a znamená mať pokorný a poslušný postoj k Božiemu slovu. Musíme si položiť otázku: Trasiem sa pri Božom slove? Berieme ho tak vážne, že nás slovo hlboko zasahuje? A toto je a o tomto je práve otázka aplikácie.

Dovoľte mi predstaviť predmet hermeneutika trochu iným spôsobom. Uvedieme príklady z Písma, ktoré v našej mysli vyvolávajú otázky: Ako tento text aplikovať dnes? Existujú verše, ktorých význam je jasný, ale otázka znie: Ako aplikovať tieto verše dnes, v dnešnej dobe?

Prvý príklad: „*A ktokoľvek z domu Izraelovho alebo i z pohostínov, kto pohostíni medzi nimi, kto by jedol nejakú krv, proti takej duši, ktorá by jedla krv, obrátim svoju tvár a vytnem ju sprostred jej ľudu*“ (3. Mojžišova 17:10). Niektorí ľudia majú veľmi jednoduchú odpoveď na aplikáciu tohto textu. Povedia: Je hriešne jesť krv! Iní ľudia zase interpretujú tento text veľmi odlišne. Otázka pre nás: Ako aplikovať tento text? Nejdem odpovedať na túto otázku. Predkladám ju len preto, aby sme si uvedomili, prečo je predmet aplikácie dôležitý a pripravili sa na myslenie, že potrebujeme poznať princípy aplikácie na rozličné texty Biblie. Použitím princípov aplikácie môžeme potom porozumieť, ako aplikovať príslušný text do života dnes.

Ďalší príklad: „*To vám prikazujem, aby ste sa milovali navzájom*“ (Ján 15:17). Zdá sa, že verš je veľmi jasný, zrozumiteľný. Niektorí ľudia povedia: Posolstvo kresťanstva je láska a znamená to, že nebudeme nikdy nikoho kritizovať. Nikdy nepovieme, že niečo je zlé, pretože posolstvo

kresťanstva je láska. To je falošné chápanie tohto textu.

Ďalší príklad je zo Skutkov apoštolov. „*A toho množstva uverivších bolo jedno srdce a jedna duša, a ani jeden z nich nehovoril o ničom z toho, čo mal, že je to jeho vlastné, ale mali všetko spoločné*“ (Skutky 4:32). Je to tak aj dnes, takto máme žiť? Nemáme nič vlastniť, ale všetko zdieľať s inými? Alebo: „*A o tom, čo sa zabíja a obetuje modlám, vieme, že máme všetci známosť*“ (1. Korintským 8:1). Poznáte niekoho, kto obetuje jedlo modlám? Ak nie, znamená to potom, že tento text dnes nemá čo povedať? Nie, tento text má čo povedať aj dnes. Význam je jasný, ale potrebujeme porozumieť, ako aplikovať tento text do našej doby.

Mohli by sme uviesť aj ďalšie príklady. Preto predmet aplikácie Písma je dôležitý predmet, lebo má do činenia so životom cirkvi, má do činenia s kresťanským životom, má činenia s tým, že robíme zvesť evanjelia relevantnú pre neveriacich. Ako ukážeme ľuďom, že Biblia je živé a mocné slovo? To, čo potrebujeme, je istý súbor princípov, ktoré nám pomôžu porozumieť významu a správnej aplikácii textov v dnešnej dobe. Uvedieme nejaký počet princípov, o ktorých môžeme popremýšľať.

Prvý princíp: Neignoruj text!

Keď prídeme k náročným textom v Biblii, s ktorými zápasíme o porozumenie ich významu alebo ich aplikácii, je veľkým pokušením ignorovať ich. Máme snahu správať sa tak, ako keby tie texty tam vôbec neboli. Čítať Leviticus a čítať, že Boží ľud nesmie jesť krv, a potom žiť naše životy,

ako keby toho textu tam nebolo kvôli tomu, že nerozumieme jeho významu pre nás – takto nemôžeme narábať s Bibliou. Musíme zobrať celé Písma od Genezis po Zjavenie a celé Písma brať vážne. Vidíme to z veršov Lukáš 24:25-27 a 2. Timoteovi 3:16. Hovoria, že každé Písmo, alebo všetko Písmo, je užitočné. Tiež z Rímskym 15:4 spolu s 1. Korinským 10:6, v ktorých Pavol hovorí o veciach, ktoré boli napísané v starozmluvných Písmach. A Pán Ježiš často hovoril: Je napísané. Vidíme, že nemôžeme a nesmieme ignorovať nijaký text v Písmach. Ak prídete k miestu v texte a zistíte, že je pre vás náročný z hľadiska porozumenia jeho význam, urobte si poznámku.

Druhý princíp: Text nemôže znamenať to, čo nikdy nemohol znamenať pre jeho autora!

Inými slovami – nesmieme zmeniť význam Písma, aby sme si ich napasovali na/pre seba. Pamätajme, že Boh niečo mienil povedať a to aj povedal! Toto Jeho mienenie sa nezmenilo, preto nemeníme význam textu, zmysel textu alebo úmysel, aby sme si ho napasovali pre seba.

Nájdu sa ľudia, ktorí menia význam textu, aby podporili svoje vlastné názory na to, čo oni chcú, aby Písmo povedalo. Aby si podporili svoje vlastné názory na aplikáciu Písiem na dnešok. Takže význam sa oproti minulosti nemení. Ale je možné, že aplikácia textu môže byť relevantná pre viac ako jednu situáciu v živote. Potrebujeme vedieť, že význam textu a aplikácia textu sú dve rozličné veci. Aplikácia je o tom, čo text znamená pre mňa dnes. Možno nie je ľahké dostať tieto myšlienky do mysle, ale je dôležité pokúsiť sa tomu porozumieť.

Tretí princíp: Ak situácia v Božom Slove je porovnateľná s našou situáciou dnes, potom

aplikácia pre nás dnes je tá istá, ako bola vtedy.

Toto najlepšie vysvetlíme na nejakom príklade. Aké je najväčšie posolstvo, ktoré má Biblia? Je to posolstvo evanjelia o spasení. Biblia hovorí o hriešnikoch, ktorí potrebujú byť zachránení. Hovorí o hriešnikoch v Izraeli v 1. storočí a hovorí o tom, ako oni môžu byť zachránení. V Európe 21. storočia sú hriešnici, ktorí potrebujú byť zachránení. Muž alebo žena, potrebuješ byť zachránený. Ježiš Kristus je Záchranca. Takže princíp je: životná situácia je tá istá dnes, ako bola predtým, preto v tomto aplikácia Božieho slova dnes je tá istá ako bola vtedy. Význam evanjelia je ten istý dnes, ako bol pred 2000 rokmi a aj aplikácia významu evanjelia je presne tá istá dnes, ako bola vtedy.

Štvrtý princíp: Buď veľmi opatrný, aby si neaplikoval text v situácii, pre ktorú nebol určený, a tým menil jeho pôvodný úmysel.

Najlepšie bude vysvetliť princíp na príklade. Zoberieme si verše z textu Evanjelia podľa Matúša, ktorý je známy ako *Kázeň na vrchu*: „*Blahoslavení, ktorí lačnejú a žízni po spravodlivosti, lebo oni budú nasýtení. Blahoslavení milosrdní, lebo oni dôjdu milosrdenstva*“ (Matúš 5:6-7). Niektorí ľudia hovoria, že učenie toho posolstva je, že ak žiješ to, čo je tam napísané, tak sa týmto spôsobom staneš kresťanom. Ale to znamená „potiahnuť“ posolstvo textu do inej situácie, dať mu iný význam. *Kázeň na vrchu* neučí ľudí ako sa stať kresťanmi. *Kázeň na vrchu* učí kresťanov, ako majú žiť ako kresťania a ukazuje ľuďom, ktorí nie sú kresťania, že štandard Božej spravodlivosti pre nás je príliš vysoký, aby sme ho dosiahli. Text potrebujeme čítať v jeho kontexte, aby sme sa dozvedeli/dostali jeho skutočný význam. Keď neveriaci čítajú *kázeň na vrchu*, otázka, ktorú by si mali položiť, je: Keďže nemôžem dosiahnuť tento štandard spravodlivosti, o ktorom sa tu píše, ako potom mám byť spasený? A to ich nasmeruje k Pánovi Ježišovi Kristovi, ktorý napĺňa *kázeň na vrchu*.

Piaty princíp: Pozri sa na princípy, ktoré Biblia učí a ktoré nie sú závislé na kultúre alebo histórii.

Niektoré Božie príkazy stoja tak isto dnes ako kedykoľvek predtým. Biblia učí lekcie o Bohu alebo o ľudských bytostiach, ktoré sú nemenné, trvajú navždy. Sú to princípy života, ktoré v žiadnom prípade nijako nezávisia na kultúre alebo histórii. Napríklad Desiat' prikázaní. Premýšľajme nad nimi. V nich máme Božiu vôľu vyjadrenú pre ľudstvo. Nemôžeme povedať, že slová v nich povedané starozmluvnému Izraelu nemajú žiaden význam pre dnešok. Ani nemôžeme povedať, že naša doba a kultúra sú dnes odlišné a preto môžeme zmeniť interpretáciu Desiatich prikázaní.

Alebo vezmime si príkaz evanjelia – činiť pokánie a veriť evanjeliu. Toto nie je závislé od histórie ani od kultúry. Tento príkaz evanjelia je daný celému ľudstvu a ľudia hrešia, keď ho neposlúchajú. Božia vôľa je, aby ľudia činili pokánie a verili v Pána Ježiša Krista. Nevera v tomto príkaze a neposlušnosť je hriechom, je hriešna.

V Biblii sú príkazy, ktoré sú nezávislé od kultúry alebo histórie. Ale sú iné časti Biblie, kde sú uvedené príkazy alebo príklady toho, čo robili prví kresťania. Napríklad v ranej cirkvi sa kresťania zdieľali navzájom so všetkým, čo mali. Predávali svoje majetky, aby dali núdzným a mali všetko spoločné. Kladieme si otázku: Máme toto robiť aj dnes? To nás privádza k šiestemu princípu.

Šiesty princíp: Pozri sa na kultúrnu relatívnosť v princípoch a príkazoch Písma.

Najjednoduchší spôsob, ako to ukázať, bude príklad z prvého listu Korintským: „*Pozdravujú vás všetci bratia. Pozdravte sa navzájom svätým bozkom*“

“ (1. Korinským 15:20). Čo týmto Pavol hovorí kresťanom? Prvá vec, ktorú hovorí, je, pozdravte jedni druhých. Inými slovami: keď stretnete tú druhú osobu, tešte sa z toho. Ale pozdrav dotyčnú osobu takým spôsobom, aby ona vedela, že ti je radosťou ju vidieť a stretnúť. Pozdrav ju takým spôsobom, aby ona vedela, že ju máš rád kresťanskou láskou, teda pozdrav ju so svätosťou.

Takže pozdravte jedni druhých svätým bozkom. V kultúre toho dňa bozk bol akceptovaný pozdrav, takže kresťania použili kultúrny výraz kresťanským spôsobom, zdravili svojich bratov a sestry svätým bozkom. Aký je v tomto princíp? Princíp je bratská kresťanská láska a jej prejav pri stretnutí závisí od kultúry, v ktorej žijeme.

Iný príklad: Niektorí ľudia hovoria, že v modernej spoločnosti je kultúrne prijateľné pre dvoch mužov alebo dve ženy žiť tak, ako keby boli manželia. A hovoria, že v kultúre spoločnosti v období napísania Biblie to akceptovateľné nebolo a práve pre tento kultúrny zvyk je v Biblii napísané, že sa to nesmie robiť. Týmto a takto sa snažia relativizovať Božie inštrukcie a odmietnuť Boží plán pre manželstvo. Otázka homosexuality ale nie je otázka kultúrnej relatívnosti! Boží plán pre manželstvo je zakorenený v príbehu o stvorení a je daný pre celé ľudstvo raz a navždy. S kultúrnymi argumentmi potrebujeme narábať opatrne.

Siedmy princíp: Zvažujte otázku spojitosti a nespojitosti.

Aj tento princíp vysvetlíme na príklade. V Starej zmluve je mnoho prikázaní, ktoré sú dané ohľadom kňazov a obetí. Ako tieto príkazy aplikujeme dnes? Nepotrebujeme kňazov, ktorí

obetujú zvieratá, pretože Ježiš Kristus jednou obeťou naplnil všetky požiadavky obetného systému. Toto je diskontinuita alebo nespojitosť. Ale to neznamená, že niet sa čo naučiť z inštrukcií o obetnom systéme. Inštrukcie o obetiach a o kňazoch nás učia lekcie o Božej ceste spasenia. Keď sa učíme lekcie o obetiach zo starozmluvných textov, aplikujeme učenie Starej zmluvy do dnešných dní. A to je kontinuita.

Nechcem predstierať, že je ľahké nájsť odpovede na všetky otázky, ktoré sa pred nami vynoria, ale alternatíva myslenia o týchto veciach je, ignorovať text alebo aplikovať ho nesprávne. Ani jedno z nich nie je správne. To znamená, musíme byť pripravení používať naše mysle a vynakladať úsilie porozumieť Božiemu slovu.

Pri čítaní Biblie si môžete klásť otázky, ktoré vám pomôžu aplikovať čítaný text do života. Dovoľte, aby som vám dal maličký povzbudzujúci zoznam takýchto otázok:

Je v tomto texte nejaká doktrína, ktorej mám veriť? Je tu nejaký sľub, ktorý si mám privlastniť? Je tu nejaké požehnanie, z ktorého sa mám tešiť? Je tu príklad, ktorý mám nasledovať? Je v texte uvedené niečo, čo mi pomôže zvíťaziť nad mojím problémom? Je tu uvedený nejaký dôvod, pre ktorý mám chváliť Boha? Je tam nejaký hriech, od ktorého sa mám držať ďaleko? Je tam nejaký príkaz, ktorý mám poslúchnuť? Je tam opísaný nejaký pád, z ktorého sa môžem poučiť? Je tam nejaký princíp, ktorý môžem aplikovať do svojho života? Je tam nejaká lekcia o Bohu alebo o človeku, o Pánovi Ježišovi Kristovi alebo o Svätom Duchu, alebo lekcia o Satanovi? Toto sú priame otázky. Môžu vám pomôcť pri aplikovaní textu.

V téme o aplikovaní textu poviem ešte jednu dôležitú vec. Premýšľajme o životne dôležitej službe Svätého Ducha. Mnoho som hovoril, ako máme použiť naše mysle a aplikovať Písmo do svojich životov. Nebezpečenstvo, ktoré z toho hrozí je v tom, že môže vzniknúť dojem, že všetko závisí na vás a na vašej mysli a môže to vyzeráť tak, ako keď chcete uvariť nejaké jedlo a máte k dispozícii knihu s receptami. A že keď budete krok za krokom dodržiavať postup uvedený v recepte, tak nakoniec uvaríte dobré jedlo. Ale toto nie je prípad, že len nasledovaním súboru inštrukcií o princípoch aplikácie nakoniec dostanete správne riešenie. Pri tom všetkom nesmieme zabudnúť na službu Svätého Ducha, pretože táto je mnohým spôsobom najdôležitejšia zo všetkého.

Svätým Duchom Boh dal Písma a cez prácu Svätého Ducha nás Boh uschopňuje im aj porozumieť. Pavol hovorí, že bez Svätého Ducha veci v Písme vyzerajú ako bláznovstvo. Povedal, že bez Svätého Ducha ľudia neprijmú Božie slová. Nie je to preto, že Biblia je príliš ťažká na to, aby sa jej porozumelo. Základné posolstvo Biblie je veľmi jednoduché. Hriešnik, čiň pokánie a ver v Pána Ježiša Krista. Problém duchovnej slepoty nie je v tom, že by ľudia tomuto posolstvu nemohli porozumieť. Problémom je v tom, že ľudia posolstvu rozumejú, ale ho nechcú prijať. Problémom je, že ľudia túto pravdu odmietajú. Preto služba Svätého Ducha je dôležitá, nevyhnutná, aby zmenila ľudské mysle a srdcia.

Odvtedy, ako sme sa stali kresťanmi, Duch Svätý prebýva v nás. Bol nám daný, aby bol naším učiteľom, aby nás uvádzal do Božej pravdy. Aby nás urobil múdrymi v Jeho pravde. Aby nám vyjavil Krista. Aby sme oslávili Krista. On je náš Učiteľ a Biblia je Jeho učebnica. Boží Duch pracuje s Božím slovom a jedna z Jeho služieb je tá, že nám osvetľuje Písmo.

Niektorí povedali, že Svätý Duch nám bol daný nie preto, aby urobil biblické štúdium

nepotrebným, ale aby urobil biblické štúdium efektívnym. Nepovieme: Ja už nepotrebujem študovať Bibliu! Lebo Bibliu študovať potrebujeme! Musíme používať naše mysle, náš rozum, musíme naplno zapojiť naše zmysly do štúdia Písma, zápasíť s náročnými pasážami, aby sme porozumeli významu textu. Ale musíme to robiť s modlitbami a v modlitebnom rozpoložení v závislosti na Svätom Duchu dôverujúc, že On nás privedie k hlbšiemu porozumeniu.

Služba Svätého Ducha nie je len o porozumení. Jeho služba je aj o prijímaní Božieho slova. Prijatť Božie slovo znamená veriť mu a žiť v jeho svetle. Počúvať ho, poslúchať ho, vedieť, že Boh hovorí k tebe a ty to neodmietaš, ale prijímaš a nasleduješ to. Bude nás to stáť modlitbu, prosby a úsilie. Ale nádherná nádej, ktorú máme, je, že Boh vypočuje naše modlitby a vynaložené úsilie bude odmenené tým, že budeme viac poznať Boha. Budeme rásť vo svojom duchovnom poznaní a porozumení a krok za krokom postupne vnímať moc Božieho slova na premenu svojich životov.

„Kto má moje prikázania a ostríha ich, to je ten, kto ma miluje; a ten, kto mňa miluje, bude milovaný od môjho Otca, i ja ho budem milovať a zjavím mu seba. Na to mu povedal Júdas, nie ten Išariotský: Pane, čo sa stalo, že máš nám zjaviť seba a nie svetu? Ježiš odpovedal a riekol mu: Keď ma niekto miluje, ten bude ostríhať moje slovo, a môj Otec ho bude milovať, a prídeme k nemu a urobíme si u neho príbytok. Kto ma nemiluje, ten neostríha mojich slov. A slovo ktoré čujete, nie je moje slovo, ale toho, ktorý ma poslal, Otcovo “ (Ján 14:21-24).

Martin Leech, Anglicko